

[3 Hours]

[Marks : 100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. There are ten questions, divided into two sections and printed both in English and Marathi.
 2. Candidates have to attempt five questions choosing at least two questions from each section.
 3. The number of marks carried by each question is indicated against it.
 4. Use of map stencil is permitted.
 5. Draw map and diagram, wherever necessary.

Section A

1. What is ecosystem? Explain the function of Ecosystem.
2. Explain the types and distribution of Biodiversity.
3. What are the causes and impact of Land Pollution?
4. Write detail note on sustainable Agriculture.
5. Discuss on various Environmental movement in India.

Section B

6. Describe the role of tourism in Indian Economy.
7. What is tourism? Explain the types of tourism.
8. Explain the new trends in tourism.
9. Describe various types of accommodation.
10. Write details on historical and religious tourist places in India.

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना :
१. प्रश्न सोडविण्यापूर्वी खाली दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचा.
 २. दोन विभागामध्ये एकूण १० प्रश्न विभागाने आहेत आणि इंग्रजी व मराठी कालेले आहेत.
 ३. विद्यार्थ्यांनी कोणतेही ५ प्रश्न सोडवायचे असून प्रत्येक विभागातील कमीतकमी २ प्रश्न निवडावेत.
 ४. प्रत्येक प्रश्नाचे गुण त्याच्या समोर दिलेले आहेत.
 ५. नकाशा स्टेंसिल वापरण्यात अनुमती आहे.
 ६. आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.

विभाग अ

१. परिसंस्था म्हणजे काय? परिसंस्थेची कार्य स्पष्ट करा.
२. जैवविविधतेच्या प्रकार आणि वितरण स्पष्ट करा.
३. भू प्रदूषणाची कारणे आणि परिणाम कोणते आहेत.
४. शाश्वत कृषी यावर सविस्तर टीप लिहा.
५. भारतातील विविध पर्यावरणीय चळवळींवर चर्चा करा.

विभाग ब

६. राष्ट्रीय अर्थव्यवस्थेमध्ये पर्यटनाची भूमिका वर्णन करा.
७. पर्यटन म्हणजे काय? पर्यटनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
८. पर्यटनातील नवे कल स्पष्ट करा.
९. निवासव्यवस्थेचे विविध प्रकार स्पष्ट करा.
१०. भारतातील ऐतिहासिक आणि धार्मिक पर्यटन स्थळांवर सविस्तर टीप लिहा.
